

میخه کی خویناوی

میران جهنگاوه

له سهر پارچه ئاسنیکی ساردتر له لاشه‌ی خو‌ی رایانکشانده‌بوو. زیاتر له کیلگه‌یه‌ک ده‌چوو به سیتگاسنیکی شکاو کیلرا بیته، یان به قز رایانکی‌شابیته به‌سهر دپکه‌رییه‌کی چردا، پاش ئه‌ودی ده‌یان چه‌م له جه‌سته‌یه‌وه ته‌قی بن، گیانی ده‌رچوو بیته. به‌رپرسی مه‌بته‌کان زنجیری کفنه نایلۆنییه‌که‌ی هیتواش هیتواش توند کرده‌وه، ده‌نگی ده‌نکه‌کانی زنجیره‌که، بۆ که‌سیکی نزیکی مردووه‌که، له ده‌نگی چه‌ند هه‌ساره‌یه‌کی ده‌کرد که به‌ریز له یه‌ک ده‌خشین. به‌دیتنی تهرمه‌که خو‌ی رانه‌گرت. وه‌ک دۆلکه‌یه‌ک، به‌گوریسیکی رزبو شو‌ری بکه‌نه‌وه ناو بیتریک و ئه‌و گوریسه‌ رزبوه بیچریت، که‌وته سهر زه‌وییه‌که.

زۆر به‌توندی چاوی نابوو به‌ دووریی قه‌ناسه‌که‌وه، دنیا ره‌ش بوو، ته‌نیا رووناکه‌ره‌وه ئه‌و گپ‌دارانه‌ بوون، به‌ ئاسماندا هاتوچۆیان بوو. جار جاریش خومپاره‌یه‌ک ئه‌و ناوه‌ی ده‌کرد به‌ چراخان، ده‌سته‌کانی ده‌له‌رزین، ئاخ‌ر ئه‌و هیتشتا ته‌مه‌نی (٢٢) زستان بوو، ئه‌و هه‌تا ئیستاش ده‌سته‌کانی بۆنی ئه‌و جیله‌ی لی ده‌هات که ده‌یدا له‌ سهری. تۆ واز له‌وه‌ بینه‌ ئیستاش جانتا سه‌ریازیه‌که‌ی پره‌ له‌ نامه‌ی دل‌داری، تۆ له‌ گیرفانی پروانه هیتشتا شانه هه‌لده‌گریت. ئه‌و قه‌ناس به‌ده‌ست نه‌بوو. ههر ئیواره‌ی ئه‌و رۆژه که‌ریم گولله‌یه‌ک به‌ر ناوچه‌وانی که‌وتیوو، چوونه‌ سهر تهرمه‌که‌ی، بینییان له‌ ژیر هه‌ندیک گه‌لادا به‌سهر تفه‌نگه‌که‌یدا لار بووبووه‌وه. چار نه‌بوو جگه له‌وه‌ی تفه‌نگه‌ خویناوییه‌که‌ بده‌نه ده‌ستی که‌سیکی تر، ئیدی گوايه به‌خت یاوه‌ری ئه‌مه، ههر زوو به‌ تفه‌نگه‌که‌وه هه‌لیاندايه ئه‌ودیو ره‌بایه‌کانه‌وه. پشتیوانی هاو‌پتی قوتابخانه‌ی که‌ ئه‌ویش له‌ هه‌مان سه‌نگه‌ردا له‌گه‌لی بوو، بۆ خو‌شی به‌ردیکی بچوکی گرته قه‌ناسه‌که. کازم که‌میک لیتی توورپه‌ بوو، به‌لام بزه‌به‌کیشی بۆی کرد: هه‌تیو پشته، نه‌ک له‌ زانکۆ لیره‌ش نه‌بوویه ته‌ پیاو، له‌ویش ههر لاس‌تیک و قه‌له‌مت ده‌گرته‌ مامۆستا‌کان، ئینجا هه‌ردووک پینکه‌وه تیکه‌ل به‌ ترس دایان له‌ قاقا.

له ناکاو گرمه بهک قاقاکانیانی له گه ل خوی به زهویبه که دا کیتشا. داچله کین له بهر گرمه تۆپه که نا، له بهر نهو قیژه غه مگینهی له گه ل دهنگی تۆپه که دا بهرز بووه وه.

- دایه گیان، چی بکه م؟ نه وانه زالمن، نه گهر نه بجه سهرباز ده بیت فیرار بم.

گولچین له تاو نازار له چکی رهی توند به ناوچه وانیه وه گری دابوو. پالی دابوو دیواره که وه و ههر ئاهی لیوه دههات.

- نا کوره که م نا، ئاخر کازه (کازم) گیان بهس پیم بلتی من له دوا تۆ کیم ههیه؟ کوره که م، هو باوانم خو من خه می نهوهم نییه دوا تۆ ته نیا ده مینمه وه، من کاتیک سهیری نهو بهژن و بالا جوانهت ده که م.. ئاخر خوا تۆه خوی من ناو جهر گیان بکهی به خوتین.

- ئاخر دایه..

- چۆن دلم دیت بیللم نهو بهژن و بالا جوانهت تیکه تیکه بیت؟ به قوریانی نهو روومهت و چاو و برۆیهت بم. خوا تۆه خوا ئاخر تاکه ی، تاکه ی ده هیلتیت نه م گورگانه منداله کافمان ئاوا ههنج ههنج بکه ن؟ ئاخر هو کازمه که م تۆ وه ره له چاوی منه وه خۆت ببینه، نه و جا نه لئا، نه لئاس، ده ب.. دایه وه له پرمه ی گریان.

- دایه نه گهر فییراریش بم، دوا یی ده مگرن و گولله بارانم ده که ن.

باجی گولچین ده می بوو دللی خورپه ی کردبوو وهک خوی ده بوت؛ هه یرو ماوه یه که چاوم زور ده فری. چوو بهرده م په نجه ره که، تا قی په نجه ره که پر له لاو لاو و گول بوو. هه موو به یانیسه که پیش ده موچاوشتن راهاتبوو، ئاویان بدات. که میتک به دیاربانه وه دام. کازم سهیری زهویبه که ی ده کرد، دهستی چه پی وهک تۆپیکی بچووک خستبووه مشتت دهسته راستیه وه و ده یگوشی، جار جاریش سه ریکی با ده دا. باجی گولچین ههستی به په شیمانیه که ده کرد وهک چۆن بلتی ههستی کرد بیت، ته نانهت ئاودانی گوله کانیس، دایکایه تی کردن بو نهو پشیلانه شی ئیواران کلکه له قی گرتکی گۆشتیانه، هه له بووه. چاوی چوو سه ر نهو قورئانه ی ناو په رو سه وه که، که له سه ر تاقه که بوو. به رزی کرده وه، وهک چۆن هه موو گیانی جی که لبه ی چه قه ل بیت و تیغیک به ره و چه قه له کان نا، به ره و ئاسمان به رز بکاته وه. وتی: خواجه مندال بووم پشیلیه که کم کرد به مندالی خو م، به بهرد

چاویکیان کویر کرد. دوا یی باو کم بوو که شووشه یه کی بو کریم، زورم خووش دهویست، مندالانی گهره ک لییان سه ند. عازهب بووم چلمنه که ی باجی شادیم دایم له ئامیتر ده گرت، عانیکم زانی نیوه رۆیه که له ده رگامان درا، باجی شادی به ده م قیژه وه وتی: شیبایان فراندوو، داوای پاره ده که ن پاره، خوا من نان نییه بیخۆم. خۆت ئاگات لی بوو چۆن باجی شادی گه شکه لیی دا. تا نه م ده قه شیبامان نه بینیه وه. خواجه ئیمه دایک نین، ئیمه تا قیامهت دزی لی کراوین.

به ده م قیژه وه مشتیک قژی له سه ری خوی کرده وه. قورگی وشک بووبوو، ههستی به لاوازی ده کرد، دهستی به شیشه ژهنگاوییه کانی په نجه ره که وه گرت، به لام ههر که وت. کازم به پرتا و گلاسیک ئاوی بو هیتنا، باجی گولچین هۆشی هاته وه. کازم ههر به ناو ژوو ره که دا هاتوچوی بوو. شپرزه بووبوو، خوی دابوو ده م بی دهره ستیه وه. ههر نه مه ی ده گوت و نه یده توانی ته واری بکات: ئاخر دایه..

کازم له رۆژیکی پاییزدا، که ره شه با و ته پوتۆز گهره کی وهک ئاوتنه ی ناو گهر ماویک ته لخ کردبوو، ئاسۆ له چاویلکه یه که ده چوو له ناو به فردا هه ناسه یه که ته ماوی کرد بیت. دوا ی خواردنی نان و ماست، جانتاکه ی دا به شانیدا و ده رگای هه وشه ی ترازاندا، له ناوه ندی گهره کدا وهک شوپه بیسه ک با یاری به پالتۆکه ی ده کرد و پرچی وهک دارتوویه کی مه قه سترکوو ده له ربیه وه. تۆفان قاپیه دوو دهریه که ی به یه کدا ده دا، گهره که که چیدی له گهره ک نا، له گهر دوونیکی بچووکتری ده کرد، پاش ته قینه وه یه کی بچووکتر، ئاخر له لایه که وه گه لا به ناو غوباردا رو ده چوو، له و لاوه نه مامیتک به لادا ده که وت، به لام نه وه ی وای ده کرد زور له سه ره تای خه لقی بچیت، هه سترکردن بوو به سه ره تای نازاریکی گه وره، نازاریک له ناو غوباره وه له دایک ده بیت و کهس نازانیت تا کو ی دریز ده بیته وه. ده رگاکه دووباره کرایه وه، نه م جار به نا، گولچین کردیه وه. کازم ئاوریکی دایه وه، دایکی بینی له ناو که شیکی که س کدا، مه کسیه ره شه که ی شه پۆلی ده دا و قژی نه ویش وهک ئالایه کی ره شی که شتیسه کان ده شه کایه وه. نه م جار به له ژنیکی به سته زمان نا، له شازنیکی ده چوو، بی باک به دیار به ربوونه وه ی سه ری پاشاکه یه وه راما بیت. وهک سه رخۆشیک سه ری به سه ر

لاته نیشستی ده رگاکه دا لار کردبووه و له پشته وهی گه نجه که هی ده پروانی، بزه یه کی کال نیشتبوووه سهر لیتی، پیده چوو بیه ویت خوی فریو بدات!

پیکه وه بو ماوه یه کی درتژ گوییان له گشه گرت و بن باک وه ستابوون تا به شکوم له ناو توفاندا پیناسه یه کیان بو ئه و دۆخه چنگ بکه ویت. کازم ئاورتیکی دایه وه، گه راپیه وه لای گولچین: دایه ئه گهر نه شگه رامه وه بمبووره. با ئه و میخه که ت لا بیت، ههر ئه و میخه که یه خوت بو ت کریم، ئه گهر بیرت کردم بوئی بکه. پیش ئه وهی کولانه که جی بهیلتیت له سهر سووچی کولانه که، له ناکا و دهنگی وه ک بهندۆلۆتیک له ناو گشه دا له ریبه وه:

- دایه.

- گیان، رۆله که م.

- سلاو.

- سلاو، کورم.

- مالئاو، دایه.

- مالئاو کورم، ناگات له خوت بیت.

رۆژانیتیکی که م له دواي ئه و شه وهی کازم چاوی نابوو به دووربینی قه ناسه که وه، تهرمی کۆمه لیک له سهر بازه کورد و ئیراقییه کان هینرابوونه وه بو مهیتخانه یه ک. سهر بازیتیکی کوردی تری له گه ل بو، به دهم ریتگاوه بو مهیتخانه که باسی سهر بازه کان بو کازم ده کرد، چون له وی ده ست و قاچیان په ربوون و مردوون، له گه ل ئه وانه ی تر چون مهیته کانیان بو ئه م مهیتخانه یه گواستوو ته وه. جار جار تیک دهیوت: به لام ئه و پشتیوان ناوه ی تو باسی ده که ییت، له ناویاندا نه بووه. نازانم رهنگه تهرمه که ی شیتو بیت ... کاکه کازم ده زانیت ئه و شه وه ژنیکی شیتۆکه ش که پیده چیت کۆلهر بوو بیت و رتی لی تیک چوو بیت، یان هات بیت که سیتیکی نزبکی له جهنگه که ده ربیتیت، له ویدا هه لا هه لا بوو. خو بان کرد به مهیتخانه که دا، مهیتخانه که زور سارد بوو. کازم به هاو رتیکی وت: ژانی مرۆف ئه وه نییه له سهر مادا رهق بیته وه، ئه وه یه که سیک نه بیت به تانییه کی پیدای بدات. ههستی ده کرد به هزی سزای تاوانیکه وه که نازانیت چیه دلی به که له پچه کراوی فری دراو ته ناو ههره سی چیا به فراوییه کانیه قه ندیله وه. قورگی پر بوو له گریان نا، له مشتتیک به فر، ئینجا وتی: ههر ئه م جهنگه نه عله تییه ته واو بیت، ده چمه وه بو لای گولچینه که م.

- کاک عه بدوللا توخوا ئه و پینلا وانه ت ماچ ده که م، ئه ها قوربانی ئه و سه یاره یه ت بم.

- نابیت گولچین خان نابیت، ناتوانم.

- ئه ها تو ئه و خوا یه ی نو تیزی بو ده که ییت، ههرچی به رمالی دنیا هه به ده بهیتمه رجات سهرم خه. چه نی پاره شک بیه م هه مووی ده که م به قوربانی ئه و جامانه یه ت.

عه باکه ی به سه ریدا دا. عه لاگه یه کی سه وز له ناو دهسته کانیدا بوو. به چیچکان له ناو پیکابه که دا دانیشست. سهرمای بوو. دنیا تاریک بوو، په رتزه کان پارچه یه ک زوقم بوون، له به رچا ویدا تیده په رین. داره کان، رده زه کان، پاشان دۆله کان، ئینجا شاخه به فراوییه کان، یه ک له دواي یه ک له دواي پیکابه که وه به جی ده مان و بچووک ده بوونه وه، پاشان له ناو زولمه تدا ون ده بوون. ئای خودایه گولچین خان چه ند دلی خوش بوو، له ژیر عه باکه یه وه ههر بزه ی ده هات.

ئهری ده زانیت قه ناس به دهسته کان هه میشه له شوینه لاچه په که کاندای خو بان حه شار ده دن، له به ر ئه وه زور ناگیان له وه نییه له سهنگه ره که دا چی روو ده دات.

کاک عه بدوللا، یه کتیک بوو له قاچاخچییه ههره زرنگه کانیه ئه و ده فهره.

شوانتیک تازه خه ریک بوو مه ره کانیه ده هی تابه وه، کاتیک پیره ژنه غه مگینه که ی بینیبوو له ناو پیکابه که دا که وه ک خیتوکی غه مبار، له دواي پیکابه که وه سه ری خستبووه ناو عه باکه یه وه، دلی داچله کیبوو، چونکه راسته وخو مه ره کانیه ده ستیان کرد بوو به باعه باعیتیکی سهیر، له وه ده چوو بیانه ویت به باعه باع سیمفونیا یه ک بژهن!

کازم یه ک یه ک سه ری تهرمه کانیه هه لده دایه وه، له ناکا و وه ک ئه و غه ربیه ی برووسکه یه ک له ده شتیکدا لیتی بدات، به دیار تهرمه که وه وشک بوو.

له ناو ئه و شه وه تاریکه دا، که زرمه ی توپ ژیانیه له دلی مشکه کانیشدا هه لمژیبوو، له و شه وه دا که ته نانه ت کیسه ل له بنی زۆنگاوه قووله کاندایه ی به وه ده برد، زه وی نارنجۆکیکه ده میکه ده رزییه که ی راکیشراوه، گولچین به عه بایه کی ره شه وه ده تگوت شه ویتیکی بچوکه له ناو شه ودا، دهسته کانیه نه ده له رزین، ههستی به ترس نه ده کرد. ههر ئه و نه ده ی له پیکابه که دابه زی، عه بدوللا وتی: کوا پارده که م به ری. هه موو ئه و پاره یه بوو، به

خه یاتی کۆی کرد بووهوه، عه لاگه یه کی سه وزی تیهو
پیچراو بوو، دایه دهستی.

- به لام باجی قورسه بگه یته ئه وئ.

به په نجه ئامازه یه کی بو ئه و ئاگره کرد، که له دووه رهوه
به کزی دیار بوو.

گولچین دهستی کرد به ههنگاونان.

کۆسپی یه کهم؛ ده بوو به ویتسگه یه دا بروات، که دوو
موده رهعه و چهند عه سکه رتیکی لی بوو، ههر ته ماشای
ده کرد، له دووره وه که لیتنیکی له ته لبه نده کان بینی، به
چپه بۆی چوو. تا توانی خۆی گرژ کرده وه، هینده ی
دهرچوونی گیان له جهسته، له تپه پین به و ئه لقه رتیه
وردانه دا ئازاری چهشت، نووکی ته لبه نده که چهند
کونیتیکی ورد و پر ئیشی کرده شانی.

کۆسپی دووه م: له و دهروازه یه وه که دهچوو سه
ره بایه کان، چهند فریاگوزاریک خه ریکی هه ندیک بریندار
بوون. چهند گلوپیک، له شیوه ی چاوی پشیله
ره شه کاندایا، ئه و ناوه یان رووناک کردبووه وه. گولچین له
په نای سه یاره یه کدا خۆی مه لاس دابوو، به هۆی سه رماوه
گه رووی ئیلته یه ابی کردبوو کۆکی، سه ربازه کان بینییان،
رای کرد، نزیککی دهروازه که سه ربازیکی بریندار گرتی،
ئه میش ناچار سندووقه فیشه کیتی هه لگرت و دای به
سه ریدا. نزیککی نیو کاژیر قاچه کانی زه ویه که یان ده پیتوا،
هه ناسه برکیتی پت که وتبوو. چهند سه ربازیکیش ههر به
دوا یه وه بوون، جار جاریش گولله یه ک، که ده نرا به ژیر
قاچییه وه، دللی به ترس شه ق ده کرد. ئه و میخه که ی له
ناو ده ستیدا ده یگوشی، که وت که نووشتا یه وه بۆی
گولله یه ک بهر دهستی که وت، به دهستی خوتناوییه وه
هه لگی گرتیه وه، سه ربازه کان وایان ده زانی سیخو، یان
خۆکوژیکی ئیرانییه گه یشتوو ته به ره ی ئه مان.

شه و، ئاسمانیکی سوور، ژنیکی، ترس، ئومید،
راکردن، گه نجیکی چه ماوه به سه ر تفه نگدا.

هاورپیکه ی کازم به دیار تهرمه که وه چه په سا؛

- ئه ها کازم گیان ئه وه تا خۆیه تی ئه و ژنه بوو له
ده ره وه باسم کرد. من له پال ره بایه که دا بووم، له نا کاو
ده ستیک بهر روومه تم که وت، ئینجا به نا ئومیدی و
شپه زه ییه وه چوو له ی سه ربازه کانی تر. من ئه وق
بوو بووم، کاتیکی بینیم وه ک شتیکی په لی سه ربازه کانی
را ده کیتشا و ناویکی ده وت، له بهر زرمه ی تۆیه کان گویم

له وه نه بوو ناوه که چی بوو. ده زانیت کازم گیان، من ئه و
شه وه زۆر شه رمم له خۆمان ده کرد، ههر یه که وه له په نای
فه رده یه کدا په پکه مان خواردبوو، ئه ویش وه ک بلتی به
ته عزتی ژنانی تیگه یشتبیت، له ناوماندا وه ستا بوو.
ده میکی خۆی ده کرد به ژووری ته قه مه نییه کاندایا، ده میکی
لای تۆپهاو تپه کانه وه به کۆلیک نا ئومیدییه وه ده هاته وه
بو لای ره بایه کانی تر. پت ده چوو کور، یان میردی
شتیکی له وئ بوو بیت. کازم گیان گویت لیمه؟

کازم ههستی کرد، ته ورپیک له ناوه وه نوومی خوتنی دل
و سی و میشکی بووه. به سه رسامیییه وه:

- ها؟

- ئه و کاته ت بیره، نزیککی تۆ قیرته یه ک هات؟

- چچچچی چچچچۆن!!

- ویستمان رای بگرین، که چی ئه و به پیکه نیینیک
وه لامی داینه وه، به نووکی په نجه ی ئامازه ی بو سه نگه ری
ئیرانییه کان کرد: مممم ره نگه له وئ بیت. چهند مه تریک
رۆبشت و تۆپیک له نزیکیه وه دای به زه ویدا. کازم
گیان ده توانم پرسیارئ بکه م؟

- چچچچی چچچچۆن!!

- بو و له و میخه که ی ملی ده روانیت؟!